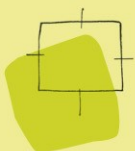

**Advies Natuurwaarden Landgoed
Hunzebergen te Exloo**

BügelHajema
Plek voor ideeën

Advies Natuurwaarden Landgoed Hunzebergen te Exloo

Inhoud

Rapport met bijlagen

11 november 2015

Projectnummer 030.72.50.00.00.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	8
2.3	Voorgenomen plannen	9
3	Gebiedsbescherming	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.2	Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid	11
4	Soortenbescherming	13
4.1	Vaatplanten	13
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	14
4.3	Zoogdieren - overig	14
4.4	Vogels	15
4.5	Amfibieën	16
4.6	Reptielen	17
4.7	Vissen	18
4.8	Ongewervelden	18
5	Conclusies en consequenties	19
5.1	Beschermde gebieden	19
5.2	Beschermde soorten	19
6	Bronnen	21
6.1	Veldbezoek	21
6.2	Gegevens	21
6.3	Literatuur	21

Bijlagen

Inleiding

GREEN is voornemens om op recreatiepark Landgoed Hunzebergen te Exloo circa 12 familiehuizen en meerder recreatie villa's te ontwikkelen en het park daarmee weer in gebruik te nemen. Om het plan mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

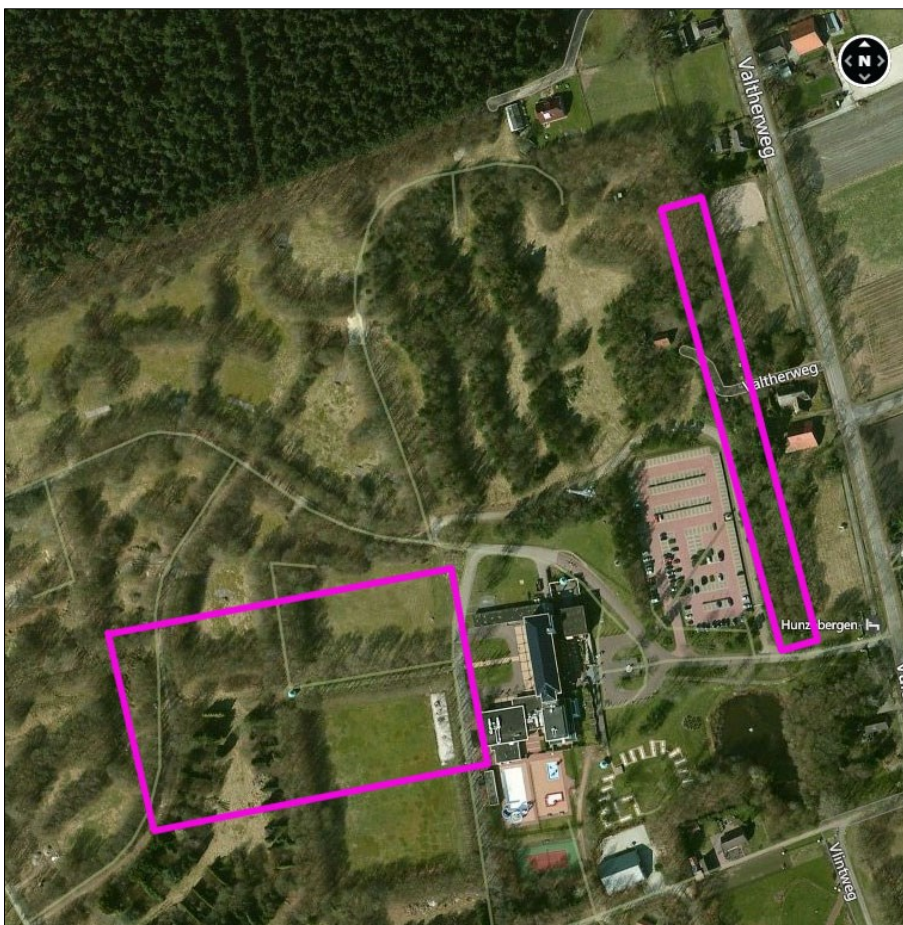
AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in onderstaand figuur (figuur 1).

PLANGEBIED

Figuur 1. Luchtfoto met het onderzoeksgebied (roze)

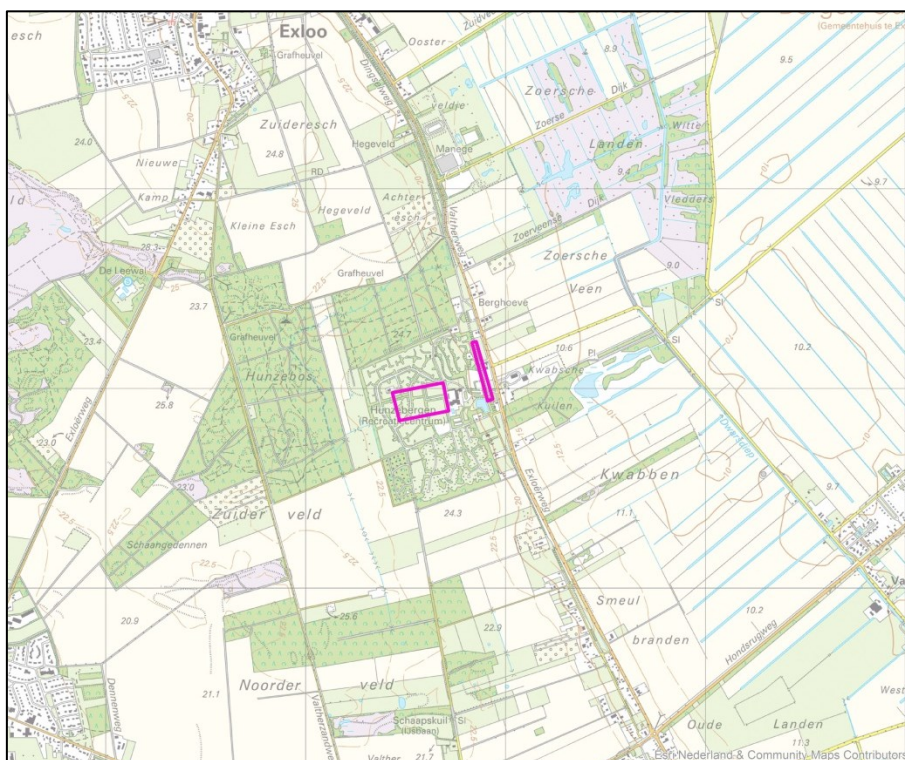
OPZET VAN HET RAPPORT	Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen: - beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen; - beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden; - conclusies en consequenties.
INFORMATIE	De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op: - bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites; - verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten; - een tweede veldbezoek waarbij gericht onderzoek is uitgevoerd naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van eekhoorn.
BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldonderzoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.
BEVINDINGEN	In hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties worden de belangrijkste bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plannen

2.1

Ligging

Het recreatiepark Landgoed Hunzebergen ligt aan de Valtherweg, tussen de dorpen Exloo en Valthe. Figuur 2 geeft de ligging van het plangebied weer op een topografische kaart. Het plangebied ligt in de kilometerhokken¹ 255-542 en 255-543.

Figuur 2. Topografische kaart met de ligging van het plangebied (roze vlakken)

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied betreft een gedeelte van Landgoed Hunzebergen. Op het landgoed (buiten het plangebied) is onder andere een villapark, hotel en sportfaciliteiten aanwezig. Een deel van het plangebied is in het verleden als recreatiepark gebruikt. Dit deel bestaat uit enigszins verwilderd opgaande groenstructuren en percelen met grassen en ruigte kruiden. Een ander deel van het plangebied bestaat uit rijen bomen en gazon. In het plangebied is op een prieltje na geen bebouwing aanwezig. Ook is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Impressie plangebied (23 september 2015)

Impressie plangebied (23 september 2015)

2.3

Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het aanleggen van een vijver met daaromheen twaalf familie-recreatiewoningen. Hiervoor worden meerdere bomen en delen van groenstructuren gekapt. Op enkele plekken worden nieuwe groenstructuren gerealiseerd.

Onderdeel van het plan is ook om de oorspronkelijke spoorweg aan de voorzijde van het terrein weer zichtbaar te maken en in te passen in de aanwezige, groene setting.

Op de schets in figuur 3 is de beoogde inrichting d.d. 28 augustus 2015 te zien.

Figuur 3. Schets van de beoogde inrichting op Landgoed Hunzebergen (bron: Kontour Vastgoed). Het plangebied is weergegeven met de gele belijning

G e b i e d s b e s c h e r m i n g

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

In de Nbw 1998 is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Nbw 1998 een externe werking kent.

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Elperstroomgebied, dat op ongeveer 12 km afstand van het plangebied ligt. Het plangebied heeft geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied, worden als gevolg van het plan geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

TOETSING

3.2

Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) - dat tegenwoordig ook Natuurnetwerk Nederland wordt genoemd - is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvi-

sie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van de EHS en grenst er ook niet aan. Rondom het landgoed gebieden die onderdeel zijn van de EHS, zie ook figuur 4. Door het groene karakter van het plangebied heeft deze mogelijk een ecologische relatie met de beschermde gebieden in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur.

Figuur 4. Ligging van het plangebied (roze vlakken) op Landgoed Hunzebergen ten opzichte van de EHS (Atlas Drenthe)

EFFECTEN

Aangezien er geen werkzaamheden in de EHS plaatsvinden en de EHS in de provincie Drenthe geen externe werking kent, zijn er als gevolg van de beoogde ontwikkelingen, geen negatieve effecten op de EHS te verwachten. Daarnaast blijft het plangebied een groen karakter houden, zodat een eventuele aanwezige ecologische relatie met de EHS bestaan blijft.

TOETSING

De beoogde ontwikkeling is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Soortenbescherming

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet (Ffw). Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en veldonderzoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Ffw worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn in de literatuurlijst opgenomen. Op 17 juni 2015 is via een uitvoerportaal (quickscaanhulp.nl) de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd. Gegevens uit de geraadpleegde bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is op 26 juni 2015 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna. Aanvullend is op 23 september 2015 een veldonderzoek uitgevoerd waarbij gericht onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen en nesten van eekhoorn heeft plaatsgevonden (zie ook paragraaf 6.1 Veldbezoeken).

VELDBEZOEK

Gezien de waarnemingen tijdens de veldbezoeken, de aard van het plangebied, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

EXPERT JUDGMENT

4.1

Vaatplanten

In het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Middelzwaar of streng beschermde soorten worden gezien de terreingesteldheid en het ontbreken van geschikt biotoop ook niet verwacht. Mogelijk komt wel een licht beschermde plantensoort als brede wespenorchis of Gewone vogelmelk voor in het plangebied. Aangetroffen plan-

INVENTARISATIE

tensoorten zijn onder andere pitrus, oranje havikskruid, kruipende boterbloem, madelief, diverse bloeiende grassen, zomereik, ruwe berk, beuk, populier, vlier, esdoorn, grove den, gewone hulst, fijn spar, gewone braam en coniferen.

EFFECTEN/TOETSING

Op basis van het veldonderzoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. In het plangebied komen mogelijke enkele licht beschermde plantensoorten voor. Groeiplaatsen van deze soorten kunnen worden verstoord en vernietigd (artikel 8 Ffw) als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen. In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de verbodsartikelen uit de Ffw. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de algemene zorgplicht van toepassing.

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE

Tijdens het veldonderzoek zijn in twee bomen ruimten (holten, scheuren) aangetroffen die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Uit inspectie met de boomcamera blijkt dat deze ruimten echter niet voor vleermuizen geschikt zijn als verblijfplaats. Daarnaast is in het plangebied geen bebouwing aanwezig met voor vleermuizen potentiële verblijfplaatsen. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zodoende in het plangebied worden uitgesloten. Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.

TOETSING

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is geen volledig beeld van de aanwezigheid van vleermuizen ontstaan, maar is gezien het planvoornemen wel een voldoende beeld verkregen. Er gaan geen fysieke verblijfplaatsen verloren en ook blijft het plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Als gevolg van het plan worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van vleermuizen verwacht.

4.3

Zoogdieren - overig

INVENTARISATIE

Uit de database van NDFF (zie bijlage 2) blijkt dat binnen een straal van een kilometer waarnemingen bekend zijn van de middelzwaar beschermd eekhoorn en steenmarter en de streng beschermde das en bever. Voor bever is in het plangebied geheel geen geschikt leefgebied aanwezig en kan zodoende worden uitgesloten. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn vooral te verwachten in bebouwing. Geschikte bebouwing voor een verblijfplaats van steenmarter is

niet aanwezig in het plangebied. Mogelijk komt deze soort wel foeragerend voor in het plangebied.

Verder zijn tijdens het veldbezoek geen sporen (zoals een burcht, dassenputjes) van das aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van deze soort. Van eekhoorn zijn tijdens het veldonderzoek geen nesten aangetroffen. Wel is een plek met oude vraatsporen (sparrenkegels) aangetroffen. Vermoedelijk is deze locatie in het verleden een eetplek geweest voor eekhoorn. Ook van andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren zijn aanwijzingen gevonden die duiden op een verblijfplaats dan wel essentieel leefgebied.

Samengevat kan gesteld worden dat in het plangebied geen verblijfplaatsen van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren zijn aangetroffen, maar dat het plangebied wel voor eekhoorn en steenmarter geschikt is als foerageergebied.

Voor wat betreft licht beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied algemeen voorkomende soorten als bosmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis egel, hermelijn en wezel te verwachten.

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal een deel van de bestaande groenstructuren worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. Een groot deel van het plangebied blijft echter ook geschikt als leefgebied voor de te verwachten soorten.

EFFECTEN

Op basis van het veldonderzoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden verstoord en vernietigd (artikel 11 Ffw) als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9 Ffw). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11 van de Ffw. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de algemene zorgplicht van toepassing.

TOETSING

4.4

Vogels

Het plangebied is geschikt broedgebied voor vogels aanwezig. In de aanwezige opgaande begroeiing zullen in het broedseizoen diverse vogels tot broeden komen. Het gaat hierbij om soorten zoals zwarte mees, matkop, tjiftjaf, fitis, staartmees, boompieper, zanglijster, houtduif, roodborst, merel en vink.

INVENTARISATIE

Jaarrond beschermde nestlocaties zijn niet in het plangebied aangetroffen en te verwachten. Wel vormt het plangebied geschikt foerageergebied voor eventueel in de omgeving voorkomende broedvogels met jaarrond beschermde nesten (zoals buizerd en kerkuil).

EFFECTEN	Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal als gevolg van de ontwikkelingen veranderen. In het plangebied en de omgeving blijft echter voldoende broed- en foerageergebied aanwezig. Wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen onzorgvuldig worden uitgevoerd, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord of vernietigd.
TOETSING	Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Hiertoe dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

Amfibieën

INVENTARISATIE	Uit de opgave van Quickscanhulp.nl blijkt binnen een straal van een kilometer van het plangebied waarnemingen bekend zijn de middelzwaar beschermde alpenwatersalamander en de streng beschermde heikikker, kamsalamander, knoflookpad en poelkikker. Naar verwachting zijn deze waarnemingen afkomstig van poelen in de omgeving van het plangebied (Van Uchelen 2010). In het plangebied zelf is geen permanent oppervlaktewater aanwezig waardoor voortplanting van amfibieën kan worden uitgesloten. Hoewel amfibieën veelal in de directe omgeving van hun voortplantingswater overwinteren, kan niet geheel worden uitgesloten dat een zwervend exemplaar van één van de genoemde soorten in het plangebied overwintert (onder strooisellaag, oude bomen et cetera). Eveneens is in het plangebied overwintering van enkele licht beschermde amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad te verwachten.
EFFECTEN	Ten behoeve van de ontwikkelingen zal een deel van de bestaande groenstructuren worden verwijderd en de bodem worden vergraven, waardoor mogelijk enkele winterverblijfplaatsen van amfibieën worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. Er gaat echter geen onmisbaar leefgebied verloren. In het plangebied en de directe omgeving blijft voldoende overwinteringsbiotoop voorhanden. Daarnaast wordt door het aanleggen van een vijver meer leefgebied (voortplantingsbiotoop) gecreëerd.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied is overwintering te verwachten van enkele (van licht tot streng) beschermde soorten. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9).

TOETSING

In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Om schade aan een eventueel aanwezige zwaardere beschermde amfibie te voorkomen wordt aanbevolen de graafwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (globaal van november tot en met maart) uit te voeren. Wanneer de kapwerkzaamheden (vanuit het oogpunt van broedvogels) in de winterperiode worden uitgevoerd, wordt aanbevolen hierbij de strooisellaag en de bodem zo min mogelijk te beroeren en de stobben na de winter te verwijderen.

Wanneer de hiervoor genoemde aanbevelingen worden opgevolgd, is voor de beoogde ontwikkeling het aanvragen van een ontheffing op de Flora- en faunawet voor deze soorten niet aan de orde.

4.6

Reptielen

Uit de opgave van Quickscanhulp.nl blijkt dat binnen een afstand van een kilometer van het plangebied de streng beschermde reptielen hazelworm en zandhagedis en de middelzwaar beschermde levendbarende hagedis zijn waargenomen. Deze waarnemingen zijn vermoedelijk afkomstig uit natuurgebieden in de omgeving van het plangebied (Van Uchelen 2010). Binnen het plangebied en de directe omgeving ervan is geen geschikt leefgebied voor hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis (en andere reptielen) aanwezig. Zo ontbreken in het plangebied heideterrein, structuurrijke ruigten en zandige bodems met dichte begroeiing afgewisseld met zonnige plaatsen. De aanwezigheid van reptielen in het plangebied is zodoende niet te verwachten.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van beschermde reptielen verwacht. Voor de uitvoering van het plan is voor de soortengroep reptielen geen ontheffing op grond van de Ffw nodig.

EFFECTEN/TOETSING

4.7

Vissen

INVENTARISATIE	In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig, waardoor de aanwezigheid van (beschermde) vissen kan worden uitgesloten.
EFFECTEN/TOETSING	Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld voor de soortengroep vissen ontstaan. Als gevolg van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van beschermde vissen verwacht. Voor de uitvoering van het plan is voor de soortgroep vissen geen ontheffing op grond van de Ffw nodig.

4.8

Ongewervelden

INVENTARISATIE	Het plangebied vormt geen hoogwaardig leefgebied voor ongewervelden zoals dagvlinders en libellen. In het plangebied kunnen enkele algemene niet beschermde dagvlinders zoals dagpauwoog en bont zandoogje en libellen zoals blauwe glazenmaker worden verwacht. De aanwezigheid van beschermde soorten worden binnen het plangebied op basis van geschikt biotoop niet verwacht. Op basis van de opgave van Quickscanhulp.nl komt naar voren dat binnen een straal van 1 km van het plangebied een waarneming is geregistreerd van de streng beschermde dagvlindersoort heideblauwtje. Dit betreft naar verwachting een waarneming op een heideterrein in de omgeving van het plangebied. Het plangebied heeft voor deze soort geen specifieke waarde.
EFFECTEN/TOETSING	Op basis van het veldonderzoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt worden geen verbodsovertredingen ten aanzien van beschermde ongewervelden verwacht. Voor de uitvoering van het plan is voor de soortengroep ongewervelden geen ontheffing op grond van de Ffw nodig.

Conclusies en consequenties

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 liggen op enige afstand van het plangebied. Onder meer gezien de ligging van het plangebied en de aard van de ingrepen zijn er geen negatieve effecten te verwachten op beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Nbw 1998 nodig.

Het plangebied ligt niet in de EHS, maar grenst hier wel voor een deel aan. Omdat de voorgenomen ontwikkelingen niet plaatsvinden in de EHS en de EHS in de provincie Drenthe geen externe werking kent, zijn geen negatieve effecten op de EHS te verwachten. De beoogde ontwikkelingen zijn op het punt van natuur niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

5.2

Beschermde soorten

Binnen het plangebied komen diverse beschermde natuurwaarden voor. Onderstaand volgt een samenvatting van de belangrijkste resultaten en waarmee bij de planning van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden.

Vogels algemeen

Ten aanzien van vogels in het algemeen dient bij uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Daarbij ligt de nadruk op het verwijderen van beplanting en ander opgaand groen. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen (artikel 11 Ffw). Dit kan plaatsvinden door de werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ffw. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Amfibieën

In het plangebied is overwintering te verwachten van enkele (van licht tot streng) beschermde soorten. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9).

In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Om schade aan een eventueel aanwezige zwaarder beschermde amfibie te voorkomen wordt aanbevolen de graafwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (globaal van november tot en met maart) uit te voeren. Wanneer de kapwerkzaamheden (vanuit het oogpunt van broedvogels) in de winterperiode worden uitgevoerd, wordt aanbevolen hierbij de strooisellaag en de bodem zo min mogelijk te beroeren en de stobben na de winter te verwijderen.

Wanneer de hiervoor genoemde aanbevelingen worden opgevolgd, is voor de beoogde ontwikkeling het aanvragen van een ontheffing op de Flora- en faunawet voor deze soorten niet aan de orde

Licht beschermde soorten

Binnen het plangebied zijn enkele licht beschermde zoogdier- en plantensoorten voor. Als gevolg van de beoogde activiteiten kunnen verbodsovertredingen worden verwacht (artikel 8 tot en met 11 Ffw). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de relevante verbodsbepalingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde.

B r o n n e n

6.1

Veldbezoek

Voor een ecologische verkenning van het plangebied en omgeving is deze op 26 juni 2015 door mevrouw drs. A. Schwab bezocht. Hierbij is vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

VERKENNEND VELDBEZOEK

Op 23 september 2015 is door mevrouw drs. A. Schwab en mevrouw ing. J.G. Lindenholtz een tweede veldbezoek uitgevoerd. Tijdens dit veldbezoek zijn alle bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van (mogelijke) verblijfplaatsen van vleermuizen (boomholten) en nesten van eekhoorn. Indien mogelijk en nodig, is bij deze inspectie gebruik van een boomcamera (microcamera op telescoopstok). Indien van toepassing zijn de locaties van verblijfplaatsen/boomholten digitaal vastgelegd met behulp van GPS-software (nauwkeurigheid tot 8m).

VLEERMUISONDERZOEK

6.2

Gegevens

1. www.quickscanhulp.nl. Quickscanhulp.nl is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
2. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
3. Digitale atlas provincie Drenthe. Webpagina waar kaarten te vinden zijn van diverse beleidsonderwerpen (waaronder natuur), (<http://www.provincie.drenthe.nl/loket/kaartmateriaal/>).

6.3

Literatuur

4. Uchelen E. van, (red.) (2010). Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.
5. Vos, S. (2010). Zoogdieratlas.nl Drenthe, Eindrapport van het project Zoogdieratlas.nl Drenthe.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving beschermde natuurwaarden
2. Opgave van Quickscanhulp.nl

Bijlage 1. Wet- en regelgeving beschermde natuurwaarden

Relevante wetgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet (Ffw). Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Ffw in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Ffw is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Ffw in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Ffw. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.
TABEL 2	Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Ffw, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn: - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn: - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Ffw dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken.
AFWIJZING	Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Ffw ter beoordeling aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen,

maar een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Ffw namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Ffw nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Nbw 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Nbw 1998 verwerkt.

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Nbw 1998:

BESCHERMDE GEBIEDEN

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken dit.

VERGUNNING

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan heb-

ORIËNTATIEFA-
SE/VOORTOETS

ben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

VERGUNNINGAANVRAAG	Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Nbwrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.
ADC-CRITERIA	Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.
INSTANDHOUDINGSDOELEN	De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.
BEHEERPLANNEN	Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BESCHERMING

Bijlage 2. Opgave Quickscanhulp.nl

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de Nationale Database Flora en Fauna

Disclaimer - De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

NDFF - quickscanhulp.nl 17-06-2015 15:55:05

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	tabel II	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	0 - 1 km
Jeneverbes	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Kleine zonnedauw	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Ronde zonnedauw	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Heikikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Knoflookpad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Heideblauwtje	Insecten - Dagvlinders	tabel III	0 - 1 km
Hazelworm	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Oehoe	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km

Colofon

Opdrachtgever
Kontour Vastgoed BV

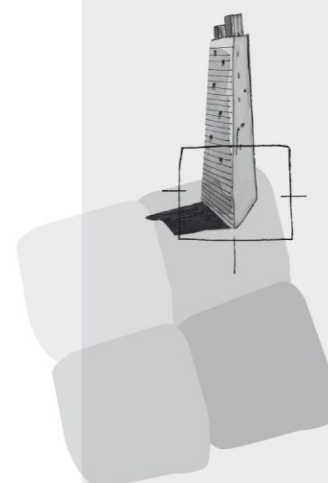
Contactpersoon
[REDACTED]

Rapport
BügelHajema Adviseurs
[REDACTED]

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs
[REDACTED]

Projectnummer
030.72.50.00.00.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort